

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 4-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov

Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov

Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy-gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dost. M.Asqarova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD., dots. P.Lutfullayev, PhD., dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

Nashr sanasi: 30.08.2026

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi **Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi** asosida chop etiladi. Jurnal **Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan.** UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

УДК. 378.091.3:911

BO'LAJAK GEOGRAFIYA FANI O'QITUVCHILARINI KASBIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MODELINI TAKOMILASHTIRISH

Shadiyeva Nigora Sharipovna

Buxoro davlat pedagogika instituti

"Geografiya" kafedrası p.f.f.d (Phd), dotsent

nigrollashadiyeva10@gmail.com

Annotatsiya: Mamlakatimizda kechayotgan zamonaviy globallashuv jarayonlarida malakali kadrlar tayyorlash, demokratik o'zgarishlarni chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslari konsepsiyasini hayotga tatbiq etish, ijodiy tafakkur, innovatsion fan va texnologiyalarni, innovatsion ta'lim yo'nalishlari asosida xalqaro pedagogik tajribani o'zlashtirish zarurati tug'ilmoqda. Ta'lim va tarbiya uzluksizligini ta'minlash doimo e'tiborda bo'lib kelgan masalalardan biridir.

Kalit so'zlar: munozara, trening, ishbilarmonlik o'yini, aql, fikrlash, o'z-o'zini hurmat qilish, bola rivojlanishi

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МОДЕЛИ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ГЕОГРАФИИ

Аннотация. Актуальные вопросы этапов развития образования изучаются как приоритетное направление, в частности, подготовка будущих учителей к инновационной профессиональной деятельности, разработка инновационных моделей и повышение конкурентоспособности будущих кадров.

Ключевые слова: программные инструменты, компетенция, компетентность, профессиональная компетентность, профессиональная деятельность.

IMPROVING THE MODEL FOR DEVELOPING THE PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE GEOGRAPHY TEACHERS

Abstract. Current issues related to the stages of educational development are studied as a priority area, specifically, preparing future teachers for innovative professional activities, developing innovative models, and enhancing the competitiveness of future professionals.

Keywords: software tools, competency, competence, professional competence, professional activity

KIRISH

Ta'lim tizimiga axborot kommunikatsiya texnologiya tarixan XX asrga borib taqaladi. Uning o'tmishdagi dasturlashtirilgan ta'lim bo'lib, undan ommaviy foydalanish

o'tgan asrning 50-yillariga to'g'ri keladi. Jamiyatning rivojlanish darajasi va imkoniyatlari uning sifatli ta'lim berish jarayoniga bog'liq. Zero, yurtboshimiz Sh.M.Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek, "Taraqqiyotga erishish uchun raqamli bilimlar va zamonaviy axborot texnologiyalarini egallashimiz zarur va shart. Bu bizga yuksalishning eng qisqa yo'lidan borish imkoniyatini beradi" [1].

Ta'lim tizimi hamda uning nazariy-amaliy va metodik poydevorlarini o'rganishga qaratilgan kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan pedagogik tadqiqotlar tobora keng ko'lam kasb etmoqda. Kompetensiyaviy yondashuvga oid ko'plab ilmiy qarashlar aksiologik, akmeologik, faoliyatga yo'naltirilgan, integrativ hamda kompetensiyaviy yondashuvlarning o'zaro uyg'unligini ta'minlash asosida shakllantirilmoqda. Zero, ushbu yondashuvlar avvalo shaxsning ko'pmadaniyatli jamiyat sharoitida samarali yashashi va faoliyat yuritishi uchun zarur bo'lgan kompetensiyalarni rivojlantirish imkonini kengaytiradi. Shu bois bo'lajak o'qituvchilarning o'quv-bilish malakalarini takomillashtirish, kasbiy va tayanch kompetensiyalarni egallashga bo'lgan motivatsiyasini kuchaytirish, shuningdek, o'quvchilar hamda hamkasblari bilan olib boriladigan dialogik munosabatlarga madaniy jarayon sifatida yondashuvni shakllantirishga xizmat qiluvchi omillarga alohida e'tibor qaratilmoqda [2].

Mavjud muammoli holatdan samarali chiqishning asosiy yo'llaridan biri — oliy ta'lim tizimiga zamonaviy, ya'ni kompetensiyaga asoslangan yondashuvni tatbiq etish hisoblanadi. Kompetensiyaviy yondashuv bo'lajak geografiya ta'limi yo'nalishi talabalardan bilim, malaka va ko'nikmalarni parchalanmagan holda, o'zaro uzviy bog'liqlikda o'zlashtirishni talab qiladi. Shu jihatdan qaralganda, ta'lim metodlarini tanlash va ularni qo'llash mexanizmi ham yangicha mazmun kasb etadi. Chunki pedagogik usullarni saralash hamda amaliyotga joriy etish jarayoni ta'lim oldiga qo'yilgan talablar asosida tegishli kompetensiyalar va funksional ko'nikmalarni rivojlantirishni taqozo etadi.

Shuningdek, mazkur yondashuv oliy ta'limda an'anaviy usullardan voz kechib, ta'lim oluvchining mustaqil fikrlashi, kasbiy faoliyatga tayyorgarligi va amaliy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiluvchi innovatsion metodlarni qo'llash zaruratini yuzaga keltiradi. Shu sababli kompetensiyaga yo'naltirilgan ta'lim tizimi o'quv jarayonining samaradorligini oshirishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

Ta'lim tizimini samarali tashkil etish hamda bo'lajak mutahassislarni bilim olishi, kasbiy kompetensiyalarini oshirishga ta'sir etuvchi omillardan biri hisoblanadi. Jamiyat buyurtmasiga ko'ra ta'lim beruvchilarning ta'lim-tarbiya berish, metodikasi va vositalarini takomillashtirish, kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga olib keladi.

Bo'lajak geografiya fani o'qituvchilari nafaqat chuqur ilmiy bo'lim va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini egallagan, ma'lumotlarni tezkor o'zlashtira oladigan, ijodiy fikrlovchi, real amaliy faoliyat asosida pedagogik jarayonni mustaqil loyihalay olishi, insonparvar, axloqiy va ijtimoiy jihatdan yetuk shaxslar bo'lishi lo'zim va shu asosda quidagi talablar qo'yiladi (2-jadvalga qarang)[2].

2-jadval

Ijtimoiy jihatdan yetuk shaxslarda bo'lishi lo'zim bo'lgan ma'zonlar

№	Turlari	Izoh
1	Zamonaviy ilmiy bilimlar	O'qituvchilar geografiya fanining so'ngi yutuqlarini chuqur bilishi va zamonaviy yo'nalishlardan xabardor bo'lishi
2	Innovatsion pedagogik yondashuvlar	Zamonaviy ta'lim texnologiyalarni, jumladan AKT, 3D, masofaviy ta'lim usullarini samarali qo'llay ola biladigan o'qituvchilar talab etiladi
3	Tanqidiy va ijodiy fikrlash	O'quvchilarning mustaqil va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivijlantira oladigan pedagoglar kerak

4	Ekologik ongni rivojlantirish	Atrof-muhitni muhofaza qilish va barqaror rivojlanish g'oyalarini targ'ib qiladigan o'qituvchilar zarur.
5	Axloqiy va ma'naviy qadriyatlar	Geografik bilimlar bilan bir qatorda axloqiy va ma'naviy qadriyatlarni singdira oladigan pedagoglar kerak
6	Amaliy ko'nikmalar	Nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lay oladigan hamda tashkil eta oladigan o'qituvchilar talab qilinadi
7	Uzluksiz rivojlanish	Doimiy ravishda o'z malakasini oshirib boradigan va yangi bilimlarni o'zlashtiradigan o'qituvchilar
8	Kasbiy hamkorlik	Hamkasblar va jamiyat bilan samarali hamkorlik qila oladigan pedagoglar
9	Shahsga yo'naltirilgan yondashuv	Har bir o'quvchining individual xususiyatlatini hisobga oladigan va rivojlantira oladigan pedagoglar talab qilinadi
10	Zamonaviy baholash usullari	O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini xolisona baholay oladigan va rivojlantiruvchi baholash usullarini qo'llay oladigan mutaxassislar

MATERIAL VA METODLAR

Geografik ta'limda ham turli-tuman ilmiy-amaliy usullar va ularning quidagi bir qancha tasnifi qo'llaniladi:

- Umumiy ilmiy usullar va yondashuvlar (matematik va bashorat qilish usullari, tizimli yondashuv statistik usullar va boshqalar)

- Umumiy geografik va fizik-geografik usullar (kartografik, dala tadqiqotlari, rayonlashtirish, qiyosiy geografiya va boshqalar)

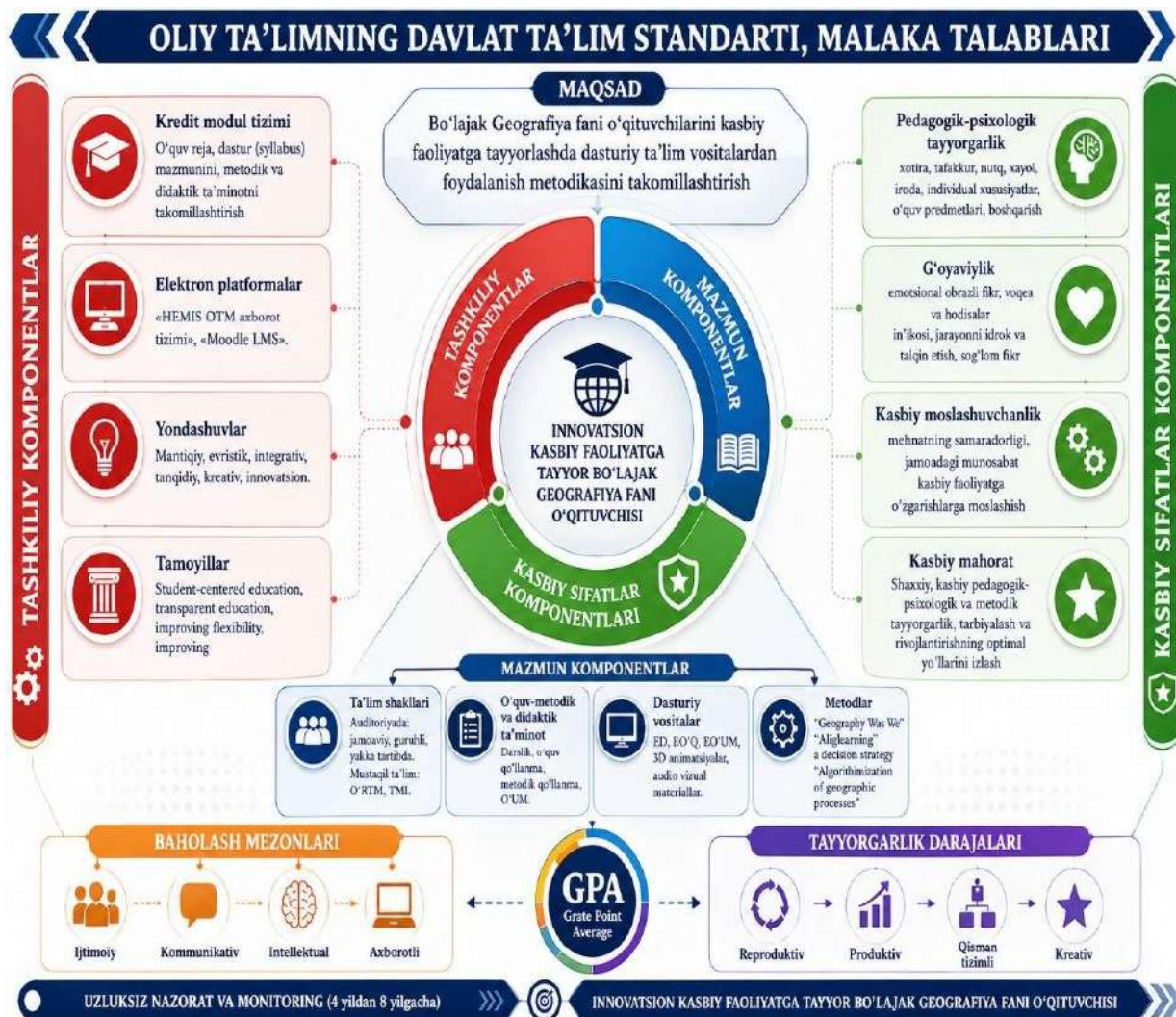
- Iqtisodiy va geografik usullar (hududiy ishlab chiqarish kompleksi usuli, iqtisodiy rayonlashtirish usuli, energiya ishlab chiqarish sikli usuli va boshqalar)

Bo'lajak geografiya fani o'qituvchilari statistik usullarni tayyorlash maqsadlariga muvofiq tasniflash uchun avval "Statistik usul" tushunchasining xususiyatlarini aniqlashda bir necha olimlarning tadqiqot metodlarini tahlil qilindi (2.1- rasmga qarang).

NATIJALAR

Geografiya ta'li yonalishi talabalarining kompetentligini rivojlantirishga xizmat qiluvchi o'quv-uslubiy ta'minot sifatini takomillashtirishga qaratilgan ilmiy yondashuvlar, amaliy mashg'ulotlarning virtual ko'rinishlarini ta'lim jarayoniga tatbiq etish, kasbiy yo'nalishdagi fanlarni o'qitishda kompetensiyaga asoslangan metodlardan foydalanish hamda fanlararo integratsiyani aks ettiruvchi amaliy mashg'ulotlar asosida ta'limni tashkil etish o'qitish sifati va samaradorligini yuksaltirishga muhim hissa qo'shmoqda[3].

Bo'lajak "Geografiya" ta'lim yo'nalishi talabalarini umumkasbiy va ixtisoslik fanlar bo'yicha kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish jarayonida dasturiy ta'lim vositalaridan, metodlardan foydalanib tayyorlash tuzilmasining modeli mazmunan takomillashtirildi. Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirilgan modeli "Maqsad", "Tashkiliy", "Mazmun", "Natija" komponentlardan tashkil topgan (1-rasmga qarang)[3].

1-rasm. Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarni kasbiy kompetensiyalarni dasturiy ta'lim vositalari asosida rivojlantirishning takomillashtirilgan modeli

Dasturiy ta'lim vositalari asosidageografiya ta'lim yo'nalishi talabalarni kasbiy kompetensiyalarinirivojlantirishga tayyorlashning takomillashtirilgan modeli komponentlarining mazmuni quyidagicha izohlanadi:

Maqsad komponent

Malaka talablarida: Geografiya ta'lim yo'nalish talabalarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirib tayyorlashga qo'yiladigan ilmiy-tadqiqot, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv, foydalanish, xizmat ko'rsatish, pedagogik faoliyat turlari nazarda tutilgan

Model maqsadi: geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarni kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish asosida o'qitishdan iboratdir.

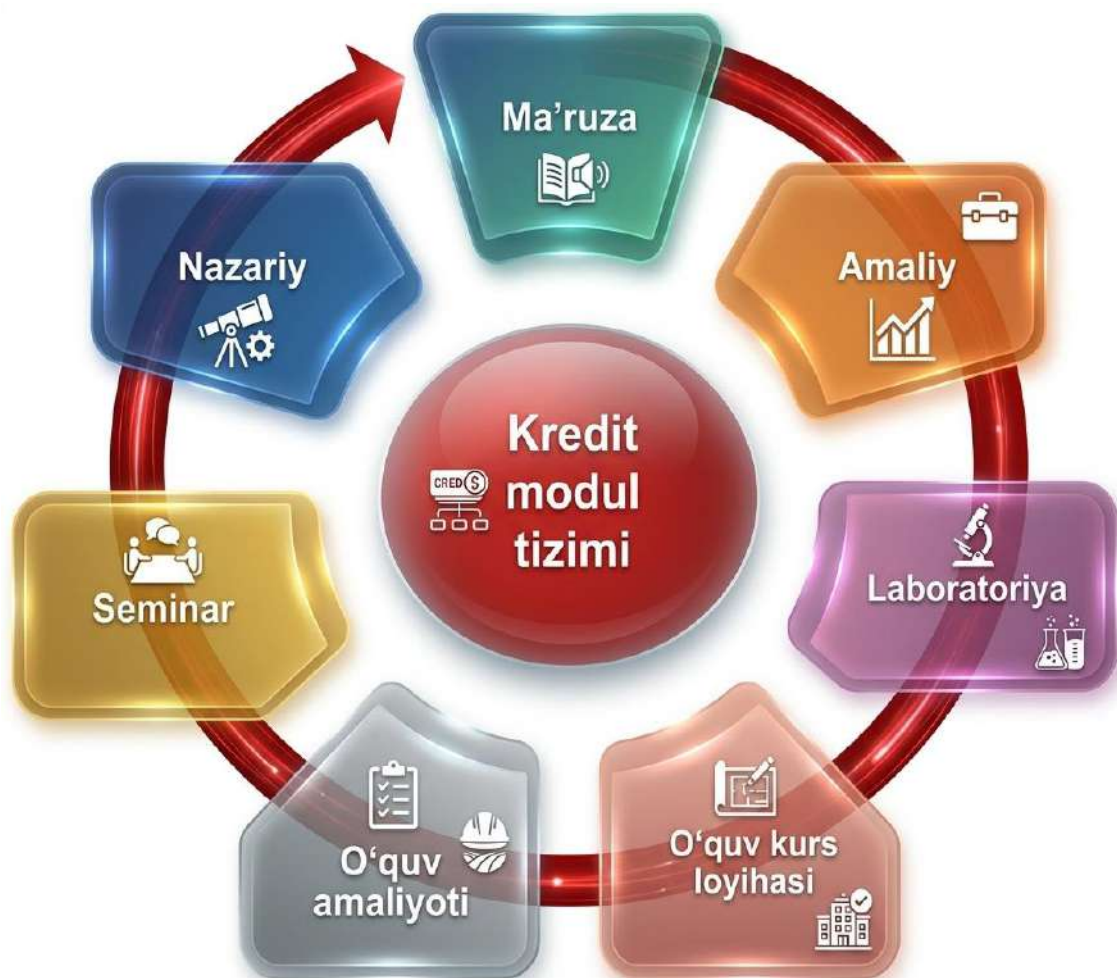
Modelda dasturiy ta'lim vositalari asosida geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishdan maqsad, Bo'lajak geografiya fani o'qituvchilarni, innovatsion yondashuvlar va tamoyillarga asoslanib kreativ fikrlovchi pedagog sifatida shakllantirishda dasturiy ta'lim vositalaridan foydalanishning didaktik, tashkiliy-metodik, xususiyatlari o'rganildi.

Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda o'qitilayotgan umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o'tkaziladigan dars mashg'ulotlarining dasturlashtirilgan o'quv-metodik ta'minotini ishlab chiqish, amaliy mashg'ulotlarda geografik obyektlarini loyihalash orqali talabalarning mustaqil-ijodiy ishlash ko'nikmalarining rivojlanishi, o'quv materiallarini g'oyaviylik, ilmiylik, vizuallik, tizimlilik, o'quv axborotlarining izchil bayon etilishi, talabalarning innovatsion sifatlarini rivojlantiruvchi metod, shakl, vosita va texnologiyalarning maqsadli, izchil qo'llanilishi, shuningdek pedagogik faoliyatni tashkil etishda axborot texnologiyalari imkoniyatlaridan ijodiy foydalanish, zamonaviy axborot texnologiyalariga asoslangan o'qitish metodikasini takomillashtirish va ulardan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash metodlari va mexanizmlarini ishlab chiqish ko'nikmalarini qamrab oladi.

Tashkiliy komponent

Kredit-modul tizim - O'zbekistondagi oliy ta'limning o'lchov birligi hisoblanadi. Unga ko'ra, oliy ta'limda o'qitiladigan har bir fan undagi o'quv yuklamasi miqdoriga qarab, kreditlarda aks etadi. Masalan, har bir fan o'rtacha 5, 6 kreditlarda aks etishi mumkin. Talaba esa har semestr, o'quv yilida muayyan miqdorda kreditlar to'plab borishi mumkin va bu miqdorga qarab, unga bakalavr yoki magistr darajasi beriladi .

Kredit modul tizimi, ta'lim oluvchilarning mustaqil ta'lim bo'yicha haftalik yuklamasi soati va ta'lim oluvchilarning faoliyatini baholash mezonlarini aks ettiradi. Ta'lim oluvchilar tomonidan barcha majburiy faoliyat turlari bajarilib, ular baholangandan so'ng kreditlarni to'plash mumkin bo'ladi (2-rasmga qarang).

2-rasm. Kredit-modul tizim tarkibi

Kredit-modul tizimida talabaning bilim olish vaqti tushunchasi dars vaqti tushunchasi bilan cheklanib qolmasdan, talaba o'qish uchun sarflagan umumiy vaqt bilan o'lchanadi. Kredit-modul tizimining mohiyatini quyidagi tizimlashtirilgan struktura orqali tushunish mumkin.

1. Vaqt tushunchasining yangicha talqini

- **Kengaytirilgan o'lchov:** Bilim olish vaqti faqat auditoriyadagi dars soatlari bilan cheklanmaydi.

- **Umumiy sarf:** O'quv yuklamasi talabanning fanni o'zlashtirish uchun sarflagan barcha vaqti (mustaqil ta'lim, amaliyot va darslar) bilan o'lchanadi.

2. Ta'lim markazida – Talaba

- **Subyektiv yondashuv:** O'qish jarayoniga o'qituvchi emas, balki bevosita talaba nuqtayi nazaridan qaraladi.

- **Manbalar xilma-xilligi:** Bilim olishda faqat o'qituvchi yoki auditoriya bilan cheklanib qolmaslik nazarda tutiladi.

3. Mas'uliyat va muntazamlik

- **O'z-o'zini boshqarish:** Yuklamaning bunday taqsimlanishi talabanning mas'uliyatini oshiradi.

- **Doimiy o'qish:** Talabadan fanni nafaqat dars paytida, balki darsdan tashqari vaqtlarda ham muntazam o'rganib borish talab etiladi.

4. Miqdordan – Sifatga o'tish

- **Fanlar optimallasuvi:** O'quv rejasidagi fanlar sonining qisqarishi talabaga asosiy fanlarni chuqurroq o'rganishga yo'l ochadi.

- **Samaradorlik:** Tizim oliy ta'limni tashkil etishda son ko'rsatkichlaridan sifat ko'rsatkichlariga o'tishni ta'minlaydi

- **Yondashuvlar** – Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda dasturiy ta'lim vositalaridan foydalanishning (Mantiqiy, evristik, integrativ, tanqidiy, kreativ, innovatsion) yondashuvlar asosida amalga oshirildi.

Mantiqiy yondashuv: ba'zi bir tanlangan mantiqiy tizimda pragmatik omillarga taalluqli bo'lgan emotsional, irodaviy harakatlar bir xil darajada muhim. Talabanning g'oyasini yuqori baholash, shaxsning axloqiy munosabatlari, uning ijtimoiy yo'nalishlari,

individual moyilliklari, odatlari, ishonchga sezilarli ta'siri muhim rol o'ynaydi. Mantiqiy yondashuv ba'zi bir bayonotlarning boshqa bayonotlar bilan asosiligi kabi argumentatsiya xususiyatini aks ettiradi.

Everistik yondashuv: interfaol o'qitishning bir usuli everistik suxbat bo'lib, lotincha "to'playman, izlayman" ma'nolarini anglatadi. Bu suxbat usuli bo'lib qadimgi grekcha ko'rinishi Suqrot suhbat deb nomlangan o'qitish tizimiga asoslangan. Shu yo'l bilan mohirona savollar tuzish va o'quvchini qo'yilgan savolga mustaqil ravishda to'g'ri javob topishga yo'naltirish kerak. Bu o'qitish usulini Suqrotnikidan farqi uning keng doirada jonligidir. Lekin uning so'zsiz o'xshashlik tomonlari ham mavjud, o'z tavsifiga ko'ra olinayotgan funksiyasi bevosita ularni faol o'ylash orqali o'quvchilarni mohirona savol berishga qaratilganligidir. O'z yo'nalishining psixologik tabiatiga ko'ra - everistik suhbat bu jamoaviy fikrlash yoki suhbat, muammoni yechimini izlovchi sifatidagi suhbatdir. Shuning uchun pedagogikada bu usul muammoli o'qitish usullaridan hisoblanadi, shu qatorda muammoli izlanuvchi deb nomlanuvchi suhbatdan everistik suhbat psixologik tomondan hech ham farq qilmaydi. Pedagogika ular orasida shaxsiy miqdoriy chegara o'tkazadi [4].

Ushbu metodning asosi — bitta markaziy obyekt (masalan, biror viloyat yoki tabiiy geografik okrugni) to'rt xil o'lchamda (Tabiat — Aholi — Iqtisodiyot — Ekologiya) bir vaqtning o'zida tahlil qilish va ular orasidagi ko'rinmas zanjirlarni topishga asoslanadi(1-jadvalga qarang)

1-jadval

Loyiha bosqichlari va faoliyat rejasi

Bosqichlar	Ishning mazmuni	Talabalar faoliyati	O'qituvchi faoliyati
Tayyorgarlik	Loyiha mavzusini tanlash va asosiy maqsadlarni aniqlash.	Mavzuni muhokama qilish, qo'shimcha ma'lumotlar yig'ish va	Loyiha metodikasini tushuntirish, talabalarni rag'batlantirish va

Bosqichlar	Ishning mazmuni	Talabalar faoliyati	O'qituvchi faoliyati
		shaxsiy maqsadlarni belgilash.	maqsad qo'yishda ko'maklashish.
Rejalashtirish	1. Axborot manbalarini belgilash. 2. Ma'lumot yig'ish va tahlil usullarini tanlash. 3. Taqdimot shaklini aniqlash. 4. Baholash mezonlarini ishlab chiqish. 5. Jamoada vazifalarni taqsimlash.	Harakat rejasini tuzish va aniq vazifalarni shakllantirish.	Jarayonni kuzatish va o'zining kreativ fikrlari bilan loyihani boyitish.
Natijalar va xulosalar	To'plangan ma'lumotlarni tahlil qilish va yakuniy xulosalar chiqarish.	Ma'lumotlarni tizimlashtirish va tahliliy ishlar olib borish.	Maslahatchi sifatida qatnashish va jarayonni nazorat qilish.
Hisobot berish	Natijalarni taqdim etish: og'zaki nutq, ko'rgazmali materiallar yoki yozma hisobot shaklida.	Tayyorlangan hisobotni jamoa va o'qituvchi oldida himoya qilish.	Hisobotni tinglash, ishtirokchi sifatida savollar berish va yakuniy xulosa qilish.

MUHOKAMA

Har bir talabaning o'z salohiyati va iqtidorini namoyon etishi, strategik maqsadlarini amalga oshirishi hamda jamiyat taraqqiyotiga daxldorlik hissini tuyishi uchun zarur shart-sharoitlar yaratilishi lozim. Shu nuqtai nazardan, kompetentsiyaviy yondashuv bo'lajak geografiya mutaxassislarini kasbiy faoliyatga tayyorlashning fundamental metodologik asosi bo'lib xizmat qiladi[5].

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni: 2020-yil 23-sentabrdagi O'RQ-637-son. – Toshkent, 2020.
2. Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisga Murojaatnomasi: 2020-yil 24-yanvar.
3. Jo'rayev A.R., Shadiyeva N.Sh., Shoyimov A.M. Bo'lajak o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda dasturiy ta'lim vositalarining o'rni // O'zMU xabarlar. – Toshkent, 2022. – № 3. – B. 58–61.
4. Shadiyeva N.Sh. Talabalarni innovatsion kasbiy faoliyatga tayyorlashda dasturiy ta'lim vositalaridan foydalanish metodikasini takomillashtirish (geografiya ta'lim yo'nalishi misolida): Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) diss. avtoref. – Samarqand, 2024. – 125 b.
5. Shadiyeva N.Sh. Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini o'qitish metodikasi va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga oid tadqiqot ishlarning tahlili // Osiyo xalqaro universiteti axborotnomasi. – 2026. – № 2 (fevral). – B. 29–36.
6. Shodiyev H.R. Uzlaksiz ta'lim tizimida geografiyani o'qitishda axborot ta'lim muhitidan foydalanish metodikasini takomillashtirish: Pedagogika fanlari doktori (DSc) diss. avtoref. – Samarqand, 2023. – 36 b.